

Passend onderwijs

Samenwerkingsverband
Voortgezet Onderwijs Zuid-Utrecht

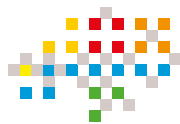
■ **Ontwikkelingsperspectief**

■ **Handleiding**

Inhoudsopgave

Werkbeschrijvingen

Het Ontwikkelingsperspectief

Waarom een OPP?

Het ontwikkelingsperspectief komt voort uit het wettelijke kader van Passend Onderwijs om de ondersteuning van leerlingen met een complexe onderwijsbehoefte cyclisch en in afstemming met ouders en leerling te laten verlopen. Daarbij is het belangrijk dat het toekomstperspectief helder is. Inhoud en vorm zijn voorgeschreven. De scholen zijn verplicht vanuit de wet om OPP's op te stellen binnen 6 weken na start van het schooljaar.

Verplichte onderdelen in het OPP

- De uitstroombestemming: de onderwijssoort of het soort arbeid/dagbesteding waar de leerling naar verwachting naartoe zal uitstromen en de onderbouwing hiervan.
- De analyse: de analyse bevat ten minste een weergave van de beschermende en belemmerende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling.
- Het handelingsdeel: de beschrijving van de begeleiding die de leerling nodig heeft en wie deze begeleiding gaat geven. Eventuele afwijkingen van het onderwijsprogramma zie WVO en WPO.

Voor wie een OPP?

Wettelijk is bepaald dat voor alle leerlingen in het praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en leerlingen in het VO met extra Ondersteuning (zie hoofdstuk extra ondersteuning en LWO) een OPP wordt opgesteld.

Wie stelt het OPP op?

De school is verantwoordelijk voor het inrichten van een structuur voor het opstellen van het OPP.

Wanneer opstellen?

Het OPP moet uiterlijk binnen zes weken na start schooljaar opgesteld en ondertekend zijn. Het OPP wordt toegevoegd in een arrangementsaanvraag in Onderwijs. Voor arrangementen die worden aangevraagd bij het SWV geldt de afspraak dat er altijd een OPP wordt toegevoegd.

Evaluatie van het OPP

De school evalueert het handelingsdeel van het OPP minimaal één keer per jaar samen met de ouders en de leerling. Op basis van deze evaluatie kan het OPP zo nodig worden bijgesteld. Ook daarover moet met de ouders op overeenstemming gericht overleg worden gevoerd.

Rol van ouders

Het is belangrijk dat school en ouders het eens zijn over de ondersteuning die ingezet gaat worden. Er wordt besproken wie wat doet en hoe zichtbaar wordt of ondersteuning effect heeft.

Ondertekening van het OPP

Over het ontwikkelingsperspectief als geheel moet met de ouders op overeenstemming gericht overleg hebben plaatsgevonden.

Over het handelingsdeel moet overeenstemming zijn met leerling en ouders. Onder op overeenstemming gericht overleg wordt verstaan dat met de ouders open en reëel overleg wordt gevoerd over het OPP. Dat wil zeggen dat de school open staat voor suggesties van de ouders voordat zij een beslissing neemt over het OPP. De school moet ouders uitdrukkelijk om instemming van de ouders vragen op het handelingsdeel van het OPP. Voor ondertekening houdt dit in dat ouders het deel overzicht en analyse tekenen voor gezien en het handelingsdeel voor akkoord.

Voor het ondertekenen van het OPP wordt door het samenwerkingsverband de mogelijkheid geboden om ouders en leerling via Docusign te laten tekenen. Inloggegevens voor Docusign kunnen worden opgevraagd via info@swv-zuidutrecht.nl. Scholen kunnen ook gebruik maken van hun eigen mogelijkheden voor ondertekening.

Vanuit het samenwerkingsverband heeft het de voorkeur dat ontwikkelingsperspectieven ondertekend worden. Wanneer dit niet lukt is er voor scholen de volgende mogelijkheid om instemming van ouders met OPP te registreren: wanneer een school uitdrukkelijk om instemming voor het OPP met bijbehorende bijlagen vraagt, kunnen ouders per mail expliciet instemmen. Als de school deze expliciete instemming in het leerlingstelsel zet, is dat voldoende. Een school kan dan aantonen dat ouders hebben ingestemd met het handelingsdeel van het OPP.

Gebruik format

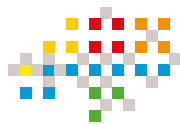
Het OPP format van het samenwerkingsverband bevat de wettelijk verplichte onderdelen. Het eerste deel betreft het overzicht van de gegevens van de leerling en de analyse. Het tweede deel betreft het handelingsdeel.

Voor elke school die met het ontwikkelingsperspectief van het samenwerkingsverband werkt staat een ontwikkelingsperspectief met logo van de school op de site van het samenwerkingsverband.

Door met de rechtermuisknop het juiste OPP op te slaan op de binnen de school afgesproken plek kan het OPP geopend worden in Adobe Acrobat Reader. Door te werken in Adobe kan het OPP tussentijds worden opgeslagen. Bij het weggelijken van Adobe Acrobat Reader volgt een waarschuwing met de vraag of de aangebrachte wijzigingen moeten worden afgesloten of dat het document kan worden afgesloten.

Wanneer vaker dan een keer per jaar wordt geëvalueerd kan het extra handelingsdeel worden toegevoegd aan het OPP.

Dit extra handelingsdeel is op de site van het samenwerkingsverband als bijlage [oa_hd_extra] te vinden.

Extra ondersteuning en Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO)

Wanneer is er sprake van extra ondersteuning?

Het is lastig om extra ondersteuning op basis van criteria te onderscheiden van basisondersteuning. Er is binnen het samenwerkingsverband een standaard voor de basisondersteuning opgesteld (zie website). Een OPP wordt opgesteld als er sprake is van:

- meervoudige, complexe onderwijsbehoeften die om specifieke ondersteuning vragen en/of,
- intensieve ondersteuning gericht op de schoolloopbaan die niet binnen het reguliere onderwijs gegeven kan worden.

Waar bestaat extra ondersteuning uit?

Extra ondersteuning wordt in eerste instantie binnen de school vormgegeven. Iedere school ontwikkelt hierin een eigen aanbod. Voor specifieke doelgroepen zoals het aanbod voor hoogbegaafden wordt onderling samengewerkt om aanbod te ontwikkelen.

Toekennen extra ondersteuning

Alle scholen ontvangen van het samenwerkingsverband middelen voor extra steun. Voor extra ondersteuning binnen de school kent het bevoegd gezag van de school deze zelf toe. Voor bovenschoolse voorzieningen wordt ondersteuning via OT aangevraagd bij het samenwerkingsverband.

LWOO

Voor leerlingen die een LWOO arrangement krijgen is binnen het samenwerkingsverband afgesproken dat zij een OPP krijgen. Het OPP moet getekend worden door ouders. Een LWOO arrangement bevat extra interventies in vergelijking tot de basisondersteuning. In de analyse staan de leerachterstanden centraal. Alléén wanneer het arrangement LWOO onvoldoende is om te voorzien in de onderwijsbehoefte van de leerling worden ook de overige domeinen beschreven.

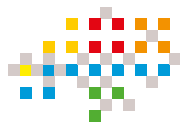
Bij het handelingsdeel volstaat het beschrijven van het aanbod van LWOO waar de leerling toegang toe heeft en de wijze waarop studievoortgang geëvalueerd wordt. Het aanbod vanuit het arrangement LWOO kan ook als bijlage toegevoegd worden.

Concreet betekent dit dat de onderstaande zaken ingevuld moeten worden:

- Algemene informatie
- Aanleiding (puur weergeven LWOO ondersteuning)
- Cognitieve en didactische ontwikkeling
- Samenvattende analyse
- Hulpvraag en ondersteuningsbehoefte
- Handelingsadviezen
- Handelingsdeel

Registratie BRON/ROD

OPP's van extra steun arrangementen moeten verplicht worden gemeld in BRON/ROD. OPP's voor LWOO leerlingen hoeven niet gemeld te worden in dit systeem.

Werken met de interactieve PDF OPP

1. Format downloaden,
<https://swv-zuidutrecht.nl/documentenlinks/>
Voor iedere school is een eigen OPP en bijlage beschikbaar.
2. Sla het OPP op in de eigen beveiligde werkomgeving als OPP initialen, geboorte datum (OPPJV25032022).
3. Vul het OPP in. Middels de tab toets kan je navigeren.
4. Opslaan voor verzenden: (OPPJV25032022getekend), dit wordt een aparte versie waarin je niet kunt verder werken.

Het bewaren van de losse PDF's, [Ontwikkelingsperspectief oa pdf] en [Handelingsdeel extra pdf], in Acrobat reader is de beste [en veiligste] optie.

De interactieve PDF van het ontwikkelperspectief is een handzame, invulbare, interactieve PDF.

Afhankelijk van de aanwezige software en ICT-diensten per school zal er gekeken moeten worden van welke software er op de respectievelijke school gebruik gemaakt wordt en welke applicaties geschikt zijn om PDF's te combineren.

Dit heeft enerzijds met de systeemsoftware en applicaties van de individuele gebruikers c.q. apparatuur te maken en anderzijds hetgeen er centraal door ICT aangeboden wordt.

Aanbevelingswaardig om dit vraagstuk aan de afdelingen ICT van de scholen voor te leggen om te beslissen wat de beste oplossing is. Het OPP heeft immers alles met privacy te maken.

In de gratis Acrobat Reader kun je het Ontwikkelingsperspectief invullen en het bewaren als een eigen 'bronbestand' om later eventueel verder in te werken of als een 'alleen-lezen' bestand om te versturen.

Het betrouwbaar samenvoegen van verschillende PDF's is een functiionaliteit die in de betaalde versies van Adobe kan. O.a. Acrobat Standard [Converteren, bewerken, elektronisch ondertekenen en beveiligen]. Jaarlidmaatschap is 15,72 per maand Incl. BTW Informeer of en welke Adobe-licentie aanwezig is en hoe deze licentie per gebruiker c.q. docent geregeld is.

<https://www.adobe.com/nl/acrobat/online/merge-pdf.html>

<https://helpx.adobe.com/nl/acrobat/using/merging-files-single-pdf.html>

<https://www.adobe.com/nl/acrobat/how-to/merge-combine-pdf-files-online.html>

Er zijn alternatieven mogelijkheden om PDF's samen te voegen. Deze zijn afhankelijk van het operating system en het apparaat waarop gewerkt wordt.

Apple heeft in de App-store een app 'Acrobat' voor de Ipad. Met deze app kun je de verschillende PDF's makkelijk [gratis] samenvoegen.

De invulvelden moet je aanklikken in plaats met de tabtoets. Je kunt er in blijven werken en de PDF wordt automatisch bewaard.

Standaard in het operatingsystem van Apple is de applicatie 'voorvertoning'.

In deze applicatie kun je de beide PDF's openen en de te combineren PDF naar de doel-PDF slepen. Daarna deze gecombineerde PDF exporteren en van een passende naam voorzien. Het bewerken van deze PDF is niet mogelijk.

Samenvoegen van PDF's in Microsoft 365.

Microsoft 365 Insiders met build 16.0.16523.10000 of hoger van de Android-app hebben toegang tot een functie om PDF's samen te voegen. Gebruikers moeten hiervoor in de 365-app naar de Bestanden kiezen-pagina, en daar de PDF-bestanden kiezen die samengevoegd moeten worden tot één bestand. Ook kunnen ze vervolgens de volgorde van de PDF's bepalen. Dit betreft overigens een premiumfunctie en is daarmee enkel toegankelijk voor gebruikers met een betaald Microsoft 365-abonnement.

Online zijn er tal van mogelijkheden om PDF's op een PC desk- of laptop te combineren.

Vaak zijn dit betaalde diensten maar ook een flink aanbod van gratis diensten. Een probleem met deze oplossing is echter het veiligheidsaspect. Het is onbekend wat er met de vertrouwelijke informatie gedaan wordt. Het privacy beleid van deze verschillende applicaties geeft aan dat er veel met de online data gedaan c.q. gedeeld wordt.

Indien hier toch gebruik van wordt gemaakt zal dit nog goed uitgetest moeten worden. Overigens blijken 'gratis' diensten uiteindelijk ook betaalde diensten te zijn. Deze diensten leveren ook vaak ongevraagde reclameboodschappen.

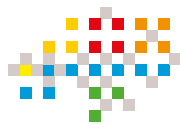
Het verdient aanbeveling om, voordat u deze optie van online wilt gaan gebruiken, dit goed af te stemmen met uw ICT-afdeling.

Evaluatie

A. De evaluatie word aangevuld in het OPP.

- Aan het einde van het jaar gebruik je de laatste pagina evaluatie.
- Wanneer je meerdere evaluatie wilt toevoegen, gebruik dan de versie genaamd 'bijlage'.
- Na invulling van de bijlage = evaluatie, kan je deze samenvoegen met het opgemaakte OPP.
- Samenvoegen van PDF's is omschreven in de volgende pagina van deze handleiding.

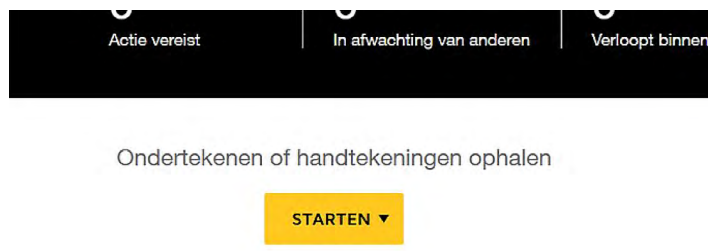
B. Sla op in de eigen beveiligde werkomgeving als: (OPPJV25032022eval 1,2, 3 ...)

Ondertekenen van het OPP

1. Log in op docusign. Heb je geen inlog dan kan je contact opnemen met het Samenwerkingsverband, info@swv-zuidutrecht.nl

2. Start een ondertekening

3. Klik op starten en kies voor een sjabloon gebruiken en kies het gewenste sjabloon

4. Je komt nu op een pagina (envelop) waarin je het te ondertekenen OPP kan toevoegen.

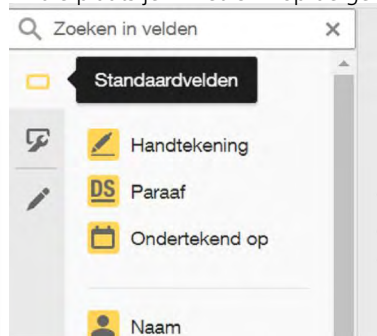
5. Klik op uploaden en zoek het betreffende OPP.

6. Vervolgens geef je aan wie de ontvanger van de envelop moet zijn.
Wanneer er meerdere personen moeten tekenen, kan je zelf de volgorde bepalen. Je kan hier aangeven of er verplicht ondertekend moet worden of dat de geadresseerde alleen een kopie ontvangt.

7. Er staat een standaard bericht ingesteld voor de ontvanger. Indien gewenst kan je dit aanpassen.

8. Klik op volgende en bepaal de plaats waar ondertekend moet worden.

9. Klik op handtekening, er verschijnt een handtekening blokje, die plaats je in het OPP op de gewenste plek.

10. Klik op verzenden.

11. Je ontvangt bericht wanneer het OPP is ondertekend en kan dan het getekende document uploaden.

12. Sla het op in de eigen beveiligde werkomgeving (getekendOPPJV25032022).

Tussenvoegen van een pagina in een PDF

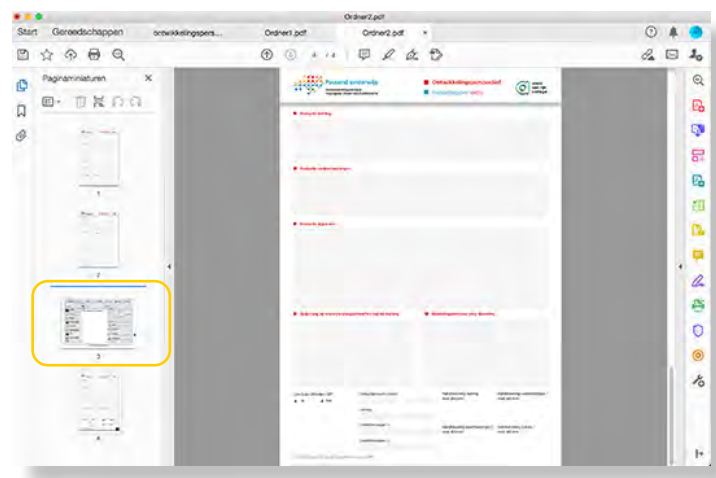
Het tussenvoegen van een willekeurige pagina [zie voorbeeld] kan middels het combineren van bestanden.

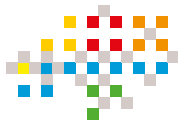
De locatie van de toegevoegde pagina kan in de definitieve PDF nader bepaald worden door de pagina in de linker kolom naar de gewenste plek te slepen.

De linker kolom geeft de paginacijfers van de PDF aan.

Het automatisch pagineren van gecombineerde bestanden in de bestanden zelf is niet mogelijk.

Deze functionaliteit en de wijze waarop de pagina's zichtbaar worden gemaakt hangt af van de gebruikte versie Adobe Acrobat. Op een tablet bijvoorbeeld met de Acrobat-app laat de app de pagina's naast zien in een apart nieuw venster in plaats van in de linkerkolom zoals te zien in het voorbeeld.

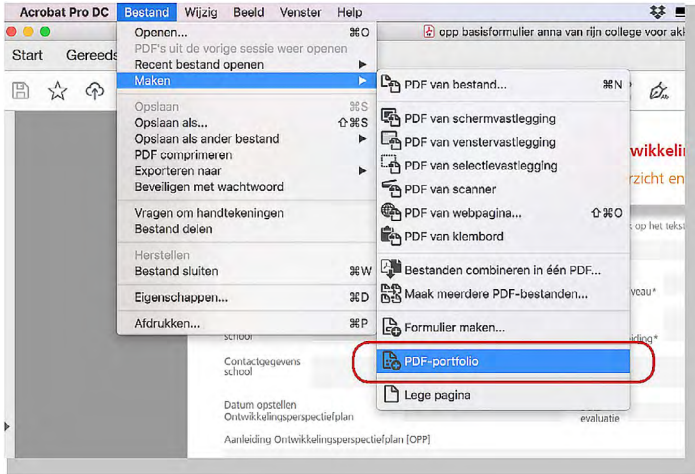

Samenvoegen van meerdere PDF's

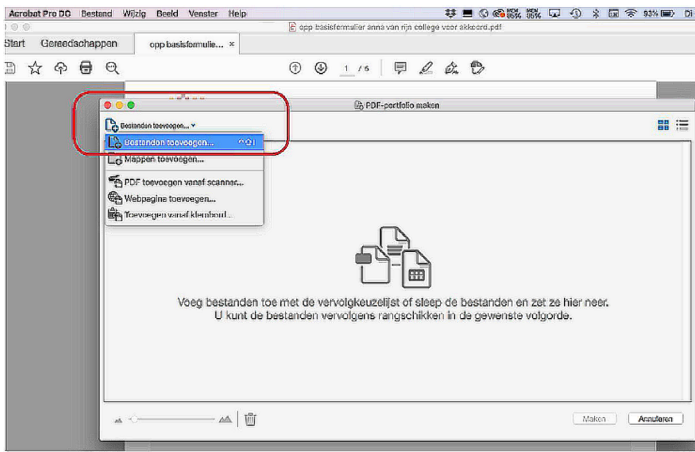
Wanneer alle waarden in alle ingevulde velden uniek moeten blijven kunt u het beste kiezen voor de optie bestanden samenvoegen in een 'PDF-portfolio'.

Scroll naar onderen op het tabblad naar 'Bijlage(n) toevoegen'.

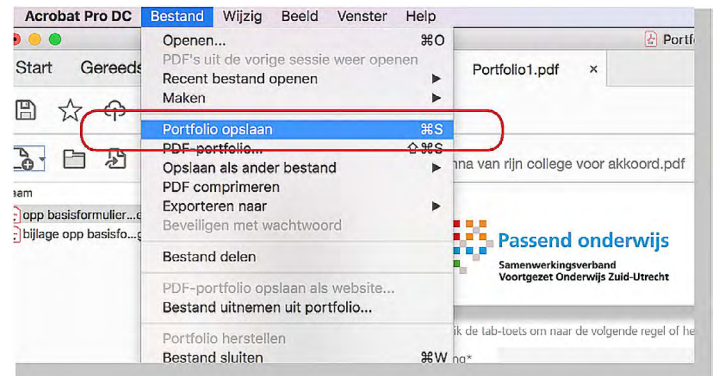
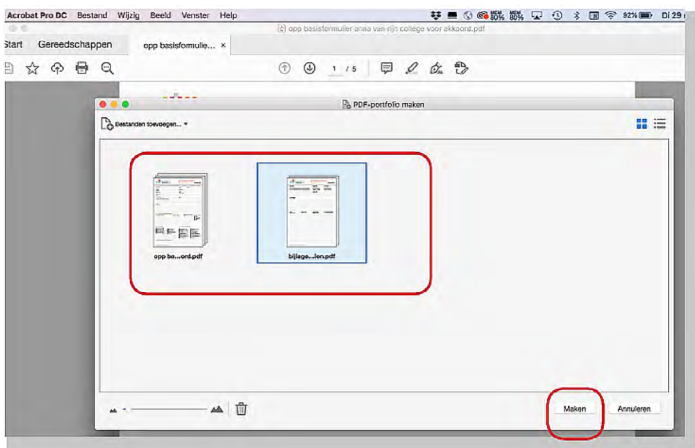
[Let op: Bij de optie 'Bestanden combineren in één PDF' bestaat de mogelijkheid dat de inhoud van de invulvelden die dezelfde naam hebben gecombineerd worden.]

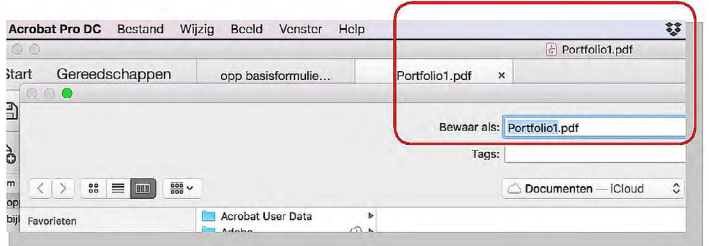
Selecteer de bestanden via de knop 'Bestanden toevoegen'

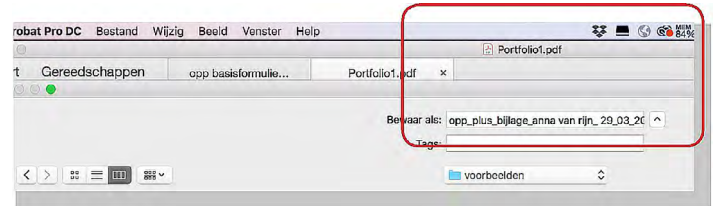
Selecteer de samen te voegen bestanden.

Sla de Portfolio op, op de door u te kiezen locatie.

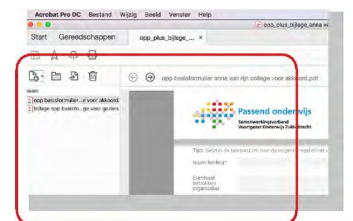
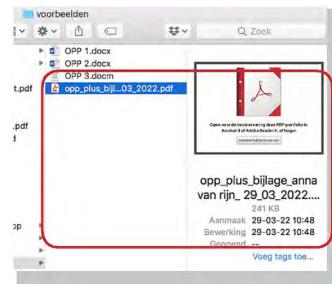
Verander 'Bewaar als: Portfolio1.pdf' onder een eigen naam.

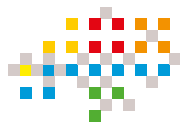

Bewaar als: Portfolio onder een eigen naam.

De samengevoegde PDF.
[OPP plus bijlage handlingsdeel extra].

Beide PDF documenten zijn nu beschikbaar in één samengevoegde PDF.

Toevoegen van een OPP in OT

Ga naar betreffende aanvraag en kies het tabblad 'Bijlagen'

Scroll naar onderen op het tabblad naar 'Bijlage(n) toevoegen':

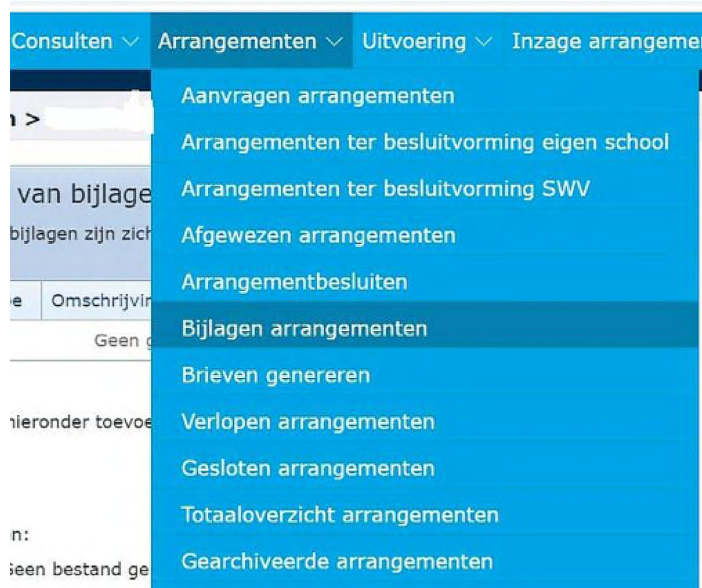

Klik vervolgens op de button 'Bestand kiezen'.

Zoek op de eigen werkomgeving het betreffende OPP en klik deze aan.

Het bestand wordt nu toegevoegd aan het arrangement.

Wanneer de aanvraag al is ingediend en je wilt alsnog een OPP of ander bestand toevoegen, dan ga je naar arrangementen en kiest daar voor 'Bijlagen arrangementen'.

Zoek het betreffend arrangement en klik deze aan.
Je ziet nu 2 overzichten;

1. Overzicht van bijlagen bij het dossier.
2. Overzicht van bijlagen bij de aanvraag.

Ga naar overzicht 2 en klik de button bestand kiezen.
Zoek op de eigen werkomgeving het betreffende OPP en klik deze aan.

Het bestand wordt nu toegevoegd aan het arrangement.